

657

47-77

158 24 SEP 201

ԽՍՀՄ—ՃԺԿ

ՊԵՏԱՇԽԽՆԱՅԴՐԱՄԱԿՂՆԵՐԻ ՅԵՎ ՊԵՏՎԱՐԿԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Ի լուսն ԽՍՀՄ ՖժԿ-ի 1936 թվի ոգոս-
տոսի 5-ի № 569 օրհանոյիմ (հաղափայիմ)
ճիմքաժիմների յիվ խնայողական դրամարիշ-
ների համար առաջնորմ բաց բողնված պե-
տական ներքին փոխառութայունների պարտա-
տոմսերը յերկրորդ հնգամյակի փոխառութայուն
(չորրորդ տարվա բաժին) պարտատոմսերով փո-
խանակելու կարգի մասին—փոխանակման կա-
պակցութայունը—հրահանգի.

ՓՈՒՄԱՆԱԿՄԱՆ ՀԱԹՎԱՌՈՒՄՆ ՈՒ ՀԱԹՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ԾՐՋ (ՔԱՂ) ԽՆԱՅԴՐԱՄԱԿՂՆԵՐՈՒՄ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԽՍՀ ՊԵՏԱՇԽԽՆԱՅԴՐԱՄԱԿՂՆԵՐԻ
ՅԵՎ ՊԵՏՎԱՐԿԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅԱՆ

24.902

ՅԷԻՆ, ձեռագր. և Սրբազրեց Ա. Հախճադյան

3523
32

ՓՈԽԱՆԱԿՄԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄՆ ՈՒ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՇՐՋ(ԲԱՂ) ԽՆԱՅՐԱՄԱՐԿՂԻ ՀԱՇՎԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ

ՇՐՋ(ԲԱՂ) խնայողամարկղների հաշվապահությունը պարտավոր է ղեկավարվել վերոհիշյալ հրահանգով, վորով սահմանված են նախորդ փոխառությունների պարտատոմսերի փոխանակման վերաբերյալ գործարքների ձևակերպման կարգը և այդ գործարքների փաստաթղթերի ձևերը:

Մասնավորապես բալանսային և արտաբալանսային հաշիվների փոխանակման գործարքների վերաբերյալ, շՐՋ(ԲԱՂ) խնայողամարկղի հաշվապահությունը պիտի ղեկավարվի հետևյալով՝

1. Յերկրորդ հնգամյակի փոխառության (չորրորդ տարվա բաժին) պարտատոմսերը, շՐՋ(ԲԱՂ) խնայողամարկղի հաշվապահությունը հաշվի յե առնում № 205 արտաբալանսային հաշվում ձև № 106 քարտի վրա—ըստ փոխառության յուրաքանչյուր առանձին մասերի:

Նախորդ փոխառությունների պարտատոմսերի փոխարեն, այդ փոխառության փոխանակման համար տված պարտատոմսերը, վորոնք փոխանակվել են անմիջկանոթին խնայողամարկղում—անց են կացվում ձև № 106 քարտի «տված է փոխանակության համար» սյունյակով: Մինչև 1936 թվի համար ձև № 106 նոր քարտերի պատրաստումը, շՐՋ(ԲԱՂ) խնայողամարկղի հաշվապահությունը պիտի ոգտվի № 17 սյունյակից, փոխելով այդ սյունյակի անվանումը—դարձնելով «տված է փոխանակման համար»:

Յերկրորդ հնգամյակի փոխառության (չորրորդ տարվա բաժին) պարտատոմսերը, վորոնք արվում են բաժնեգրներին նախորդ փոխառությունների առաջներում դիմադրված ձևով ըն-

դռնված պարտատոմսերի փոխարեն, անց են կացվում ձև № 106 քարտի № 19 «այլ ծախսեր» սյունյակով:

Յերկրորդ հնգամյակի փոխառության (չորրորդ տարվա բաժին) հիմնարկ-ձեռնարկություններին տրված պարտատոմսերը դուրս են գրվում ձև № 106 քարտի 16-րդ սյունյակով, վորպես ծախս, իսկ շրջ(քաղ) խնայդրամարկղի լիազորներին տրված պարտատոմսերը—նույն քարտի 15 ըզ սյունյակով:

Դրան համապատասխան, հիմնարկ-ձեռնարկություններից վերադարձվող այդ փոխառության մնացած պարտատոմսերը—անց են կացվում վորպես մուտք ձև № 106 քարտի 8-րդ սյունյակում, իսկ շրջ(քաղ) խնայդրամարկղի լիազորի կողմից վերադարձված պարտատոմսերը—7-րդ սյունյակում:

2. Նախորդ փոխառությունների պարտատոմսերը—յերկրորդ հնգամյակի փոխառության (չորրորդ տարվա բաժին) պարտատոմսերով փոխանակելիս կատարվող գործարքները հաշվի առնելու համար, շրջ(քաղ) խնայդրամարկղի արտաբալանսային հաշիվների անվանացուցակի մեջ մտցվում են հետևյալ փոփոխությունները.

ա) Հիմնարկ-ձեռնարկությունների և շրջ(քաղ) խնայդրամարկղների փոխանակումը դուրսում կատարող լիազորների հետ հաշվարկումներ կատարելու համար—նրանց, վորպես առհաշիվ տված յերկրորդ հնգամյակի փոխառության (չորրորդ տարվա բաժին) պարտատոմսերի վերաբերյալ, բացել նոր արտաբալանսային հաշիվ № 208 «առհաշիվ տված փոխառության պարտատոմսեր» վերնադրով, բաժանելով այդպիսին յերկու յենթահաշիվների.

ՅԵՆԹԱՀԱՇԻՎ № 1—հիմնարկ-ձեռնարկությունների համար.

ՅԵՆԹԱՀԱՇԻՎ № 2—շրջ(քաղ) խնայդրամարկղի լիազորների համար.

(տես յերկրորդ հնգամյակի փոխառության (չորրորդ տարվա բաժին) հաշվառման և հաշվետվության մասին հրահանգի 30 ըզ հոդվածը).

№ 1 յենթահաշիվի մուտքով պիտի անցնեն այն պարտատոմսերն իրենց անվանական արժեքով, վորոնք տրվում են, առհաշիվ հիմնարկ-ձեռնարկություններին—բաժնեգիրքների հետ հաշվարկումներ տեսնելու և առհաշիվ փոխանակման համար:

Այդ յենթահաշիվից, վորպես ծախս պիտի դուրս գրել նախորդ փոխառությունների փոխանակումից խնայդրամարկղը հանձնված պարտատոմսերն իրենց անվանական արժեքով, ինչպես և յերկրորդ հնգամյակի փոխառության (չորրորդ տարվա բաժին) հիմնարկ-ձեռնարկությունների կողմից վերադարձվող պարտատոմսերն իրենց անվանական արժեքով, վորոնք չեն վճարվել բաժնեգիրքներին կողմից:

Շրջ(քաղ) խնայդրամարկղի հաշվապահությունը պարտավոր է № 1 յենթահաշիվին կից տանել յուրաքանչյուր հիմնարկ-ձեռնարկության համար հատուկ անձնական հաշիվ ձև № 107-ա, վերոհիշյալ հրահանգի 30-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:

№ 2 յենթահաշիվի մուտքով պիտի անցկացվեն յերկրորդ հնգամյակի փոխառության (չորրորդ տարվա բաժին) այն պարտատոմսերը, վորոնք տրվում են առհաշիվ շրջ(քաղ) խնայդրամարկղի լիազորներին փոխանակումը գյուղում կատարելու համար: Վորպես ծախս, այդ յենթահաշիվից պիտի դուրս գրել լիազորի կողմից շրջ(քաղ) խնայդրամարկղը հանձնված նախորդ փոխառությունների փոխանակված պարտատոմսերն իրենց անվանական արժեքով, ինչպես և նրանց կողմից վերադարձված նոր փոխառության փոխանակման համար չողտադործված պարտատոմսերն իրենց անվանական արժեքով:

Շրջ(քաղ) խնայդրամարկղի հաշվապահությունը № 3 յենթահաշիվին կից պարտավոր է տանել յուրաքանչյուր լիազորի համար անձնական հաշիվ ձև № 107-բ (տես № 1 հավելվածը): Փոխանակումը վերջացնելուց հետո, շրջ(քաղ) խնայդրամարկղի հաշվապահությունը յուրաքանչյուր լիազորի հետ պիտի կատարի վերջնական հաշվարկում և ձև № 107-բ անձնական հաշիվը պիտի փակի:

Հետևապես բոլոր լիազորների հետ հաշվարկումները փակելիս, № 2 յենթահաշիվը փակվում է:

բ) Նախորդ փոխառությունների փոխանակված պարտատոմսերը 1936 թվի սեպտեմբերի 1-ից հաշվի առնելու համար, շրջ(քաղ) խնայդրամարկղի հաշվապահությունը պիտի բացի նոր արտաբալանսային հաշիվ № 224 «փոխանակումից ընդունված նախորդ փոխառությունների պարտատոմսեր» անվան տակ, բաժանելով յերեք յենթահաշիվների:

Յենթահաշիվ № 1—շրջ(քաղ) խնայդրամարկղներում.

Յենթահաշիվ № 2—յենթադրամարկղներում.

Յենթահաշիվ ձև № 3—ձանապարհին:

№ 1 յենթահաշվի մուտքում պիտի անցկացվեն անվանական արժեքով.

ա) Շրջ(քաղ) խնայդրամարկղի (գործառնական մասի) կողմից փոխանակված նախորդ փոխառությունների պարտատոմսերը.

բ) հիմնարկ-ձեռնարկություններից և լիազորներից շրջ(քաղ) խնայդրամարկղն ընդունված պարտատոմսերը և

գ. առաջին կարգի բաժանմունքներից ստացված փոխախանակված պարտատոմսերը:

Յեթե շրջխնայդրամարկղն ունի առանձին նկուղ, ապա № 1 յենթահաշվով պիտի հաշվի առնվեն միմիայն նկուղն ընդունված փոխանակված պարտատոմսերը:

№ 1 յենթահաշվի ծախսով պիտի անցկացվեն անվանական արժեքով այն փոխանակված պարտատոմսերը, վորոնք ուղարկվում են «վիճակահանված արժեքների ստուգման և վորջնացման հանձնաժողովին»: Շրջ(քաղ) խնայդրամարկղի հաշվապահությունը № 224 հաշվի, № 1 յենթահաշվի համար պիտի տանի հատուկ մատյան ձև № 165 (տես № 2 հավելվածը) այդ պարտատոմսերի անվանական արժեքը № 1 յենթահաշվից, վորպես ծախս գուրս գրելու հետ միասին, հաշվապահության կողմից պիտի մուտք գրվի № 214 «վորջնացման համար ուղարկված վիճակահանված արժեքներ» հաշիվը:

Պարտատոմսերի արժեքը № 214 հաշվից գուրս է գրվում վորպես ծախս, ընդհանուր սահմանված կարգով, այդպիսիք վորջնացնելու մասին արձանագրությունն ստանալուց հետո:

№ 2 յենթահաշվի մուտքում պիտի անցկացվեն բաժանմունքների կողմից փոխանակված պարտատոմսերի անվանական արժեքը, իսկ ծախսով նույն պարտատոմսերի անվանական արժեքը, վորոնք ուղարկվում են շրջ(քաղ) խնայդրամարկղին:

Բաժանմունքներից ստացված ամենորյա հաշվառությունների հիման վրա, ուղարկված փոխանակված պարտատոմսերի անվանական արժեքը № 2 յենթահաշվից վորպես ծախս գուրս գրելու հետ միաժամանակ, նախքան այդ պարտատոմսերը շրջ(քաղ) խնայդրամարկղի գործառնական մասը մուտք լինելը, պարտա-

տոմսերի նույն այդ գումարը պիտի մուտք անել № 3 յենթահաշվում:

Շրջ (քաղ) խնայդրամարկղն առաջին կարգի բաժանմունքի կողմից ուղարկված պարտատոմսերն ստանալիս, այդ պարտատոմսերի արժեքը պիտի գուրս գրի, վորպես ծախս № 3 յենթահաշվից և միաժամանակ մուտք անի № 1 յենթահաշիվը: № 3 յենթահաշվի համար հաշվապահությունը պիտի տանի ձև № 108 մատյանը:

3. Յերկրորդ հնգամյակի փոխառության (չորրորդ տարվա բաժին) պարտատոմսերը, վորոնք հանձնվել են վորպես ի պահ և թողնվել են, ի ապահովումն փոխառությունների սակայն վորոնց ժամկետը դեռևս չի անցել, այդ պարտատոմսերը հաշվառման յենթարկելու համար, 1936 թվի սեպտեմբերի 1-ից շրջ (քաղ) խնայդրամարկղի հաշվապահությունը պիտի բացի նոր արժաբախսային հաշիվ № 216 «Յերկրորդ հնգամյակի փոխառության (չորրորդ տարվա բաժին) ի պահ և գրավ վերցրած պարտատոմսեր» անվան տակ:

Ի պահ և գրավ վերցրած պարտատոմսերի փոխանակման դեպքում, շրջ (քաղ) խնայդրամարկղների հաշվապահությունն անում է հետևյալ գրանցումները.

ա) Փոխառությունը կանխիկ դրամով մարելու դեպքում, պահանջագրում է փոխառության գումարը № 34 հաշիվը, և ժողոտներն ու պահպանման վճարը № 126 հաշիվը, պարտագրելով մուծված ամբողջ գումարը № 54 հաշիվը:

բ) Ի պահ և փոխառությունների դիմաց գրավ վերցված նախորդ փոխառությունների փոխանակված պարտատոմսերը գուրս է գրում վորպես ծախս № 218 հաշվից և մուտք է գրում № 224 հաշիվը:

գ) Յերկրորդ հնգամյակի փոխառության (չորրորդ տարվա բաժին) նոր ի պահ վերցրած պարտատոմսերը մուտք է գրում № 216 հաշիվը:

դ) Փոխառությունն ի հաշիվ գրավ դրված պարտատոմսերի յեկամուտների մարելու դեպքում, պարտագրվում է № 24 հաշիվը շահումների, վիճակահանված պարտատոմսերի և կուպոնների գումարի չափով և պահանջագրվում է № 34 հաշիվը փո-

խտովութեան գումարի, № 126 հաշիվը տողոսներէ և պահպանման վճարի գումարի չափով:

Յեկամտի մնացած գումարը կանխիկ վճարելու դեպքում պահանջագրվում է № 54 հաշիվը և փոխառութիւնը հեռակայնորեն մարելու դեպքում—№ 83 հաշիվը: Վեճակահանված և շահած պարտատոմսերը դուրս են գրվում վորպես ծախս № 218 հաշիվից և մուտք են գրվում № 210 հաշիվը:

յե) Փոխառութիւնն ի հաշիվ գրավ դրված պարտատոմսերի մարելու դեպքում, նոր փոխառութեան պարտատոմսերի այն գումարը, վորով մարվում է փոխառութիւններէ պարտքը պարտագրվում է № 21 հաշիվը և պահանջագրվում է փոխառութեան գումարի չափով № 34 հաշիվը և տողոսներէ ու պահպանման վճարի գումարի չափով № 126 հաշիվը:

Փոխառութիւնը մարելուց հետո, փոխառութիւնն ստացողին հասանելիք 5 ռուբլուց պակաս մնացորդը կանխիկ վճարելու դեպքում, պահանջագրվում է № 54 հաշիվը կամ փոխառութիւնը հեռակայնորեն մարելու դեպքում—№ 83 հաշիվը:

զ) Բաժնեգիրներէ կողմից չպահանջված — փոխանակված պարտատոմսերը, վորոնք գտնվում են № 219 հաշիվում դուրս են գրվում այդ հաշիվից, վորպես ծախս և գրանցվում են, վորպես մուտք № 224 հաշիվը:

ե) Պարտատոմսատերերին փոստով ուղարկված նոր փոխառութեան պարտատոմսերը գրանցվում են № 231 զգանազան արժեքներ ձևապարհին» հաշիվը և այդ հաշիվից դուրս են գրվում վորպես ծախս, հետագայի միաստային ստացականն ստանալուց հետո:

ը) Վերադիր վճարով ուղարկված պարտատոմսերի փոստային ծախսերի գումարը և պահովագրական արժեքը պարտագրվում է № 85 և պահանջագրվում է № 54 հաշիվը: Այդ պարտատոմսերով պահպանման համար հասանելիք վճարը պարտագրվում է № 85 և պահանջագրվում է № 126 հաշիվը:

Վերադիր վճարի ստացված գումարը պահանջագրվում է № 85 հաշիվը—ծածկելով այսպիսով այդ հաշիվ պարտքում պարտատոմսերն ուղարկելու ժամանակ գրած գումարը: Նշված գումարների հաշվառման համար, շրջ (քաղ) խնայողքամարկդի հաշ-

վապահութիւնը № 85 հաշիվով պիտի բացի առանձին անձնական հաշիվ:

4. Շրջ (քաղ) խնայողքամարկդի հաշվապահութիւնը—յուրաքանչյուր հիմնարկ-ձեռնարկութիւնում փոխանակումը վերջացնելուն դուզնթաց, սակայն վոչ ուշ, քան տվյալ հիմարկ-ձեռնարկութիւնում փոխանակումը վերջացնելուց հինգ որ հետո, պարտավոր է պահանջել հիմարկ-ձեռնարկութեան ադմինիստրացիայից պարտատոմսերի փոխանակման վերաբերյալ վերջնական հաշվետվութիւն (տես 1936 թվի ոգոստոսի 5-ի № 569 հրահանգի № 1 հավելվածը) և ստուգել յուրաքանչյուր հիմարկ-ձեռնարկութեան հետ, նրանց կողմից ներկայացված փոխանակման վերաբերյալ հաշվարկման ճշտութիւնը:

Յուրաքանչյուր հիմնարկ-ձեռնարկութիւնում փոխանակումը վերջացնելուց հետո, տվյալ հիմարկ-ձեռնարկութեան պարտատոմսերի մնացորդն ըստ № 208 հաշիվի, № 1 յենթահաշիվի, ձև № 107 — անձնական հաշիվ — պիտի հավասար լինի պարտատոմսերի այն գումարին, վորը տված է հիմարկ-ձեռնարկութեանը փոխառութեան կողմից քաժնեգրութեան վերաբերյալ հաշվարկումներ կատարելու համար:

№ 208 հաշիվը, № 1 յենթահաշիվը փակվում է «Յերկրորդ հնգամյակի փոխառութեան (չորրորդ տարվա բաժին) հաշվառման և հաշվետվութեան» մասին հրահանգի 31-րդ հոդվածով սահմանված կարգով, միայն այն դեպքում, յերբ հիմարկ-ձեռնարկութիւնը վերջացնում է քաժնեգիրների հետ կուլեկտիվ քաժնեգրութեան հաշվարկումները, և այդ մասին ստացվում է սահմանված կարգով հաշվետվութիւն — բոլոր հիմարկ-ձեռնարկութիւններէ:

5. Փոխանակման վերաբերյալ հաշվապահական հաշվետվութեան ձևն ու ծավալը, նրա ներկայացման կարգն ու ժամկետը սահմանված է ԽՍՀՄ ՖԺԿ-ի 1936 թվի ոգոստոսի 5-ի № 569 հրահանգով, վորով պիտի ղեկավարվեն շրջ (քաղ) խնայողքամարկդները և ՊԱՆԻ-ի և ՊՎ-ի Վարչութիւնները—փոխանակման վերաբերյալ հաշվետվութիւնները ներկայացնելիս:

Պեսաւխիսնայդրամարկդների յեվ պեսվարկի

գլխավոր վարչութեան պես՝ ՈՂԵՐՅԱՆՍԿԻ

Գլխ. հաւվապան՝ ԴԻՈՒՅԱ

54

655

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0290333

24.902